

GWERS 112

CYFLWYNYDD: CENNARD DAVIES

NOD: Siarad am y tywydd a'r tymhorau.

Geirfa

y gaeaf	-	winter	y gwanwyn	-	spring
yr haf	-	summer	yr hydref	-	autumn
cesair	-	hailstones	eira	-	snow
cenllysg N.W.	-	hailstones	glaw	-	rain
iâ	-	ice	tywydd	-	weather
blodyn	-	flower	llysiau	-	vegetables
blodau	-	flowers	coeden f	-	tree
llwyn(i)	-	bush(es)	coed	-	trees
pen - blwydd	-	birthday	gwiwer(od) f	-	squirrel(s)
draenog(od)	-	hedgehog(s)	llifogydd	-	floods
tymor	-	season	tymhorau	-	seasons
glan y môr	-	seaside			
cynnes	-	warm	sych	-	dry
	cymylog			-	cloudy
poeth	-	hot			
	clir			-	clear
twym	-	hot			
	gwlyb		-	wet	heulog -
sunny					
niwlog	-	misty, foggy	hyfryd	-	nice, lovely
diflas	-	miserable	mwyn	-	mild
	stormus		-	stormy	gwyntog
- windy					
	diwethaf		-	last	
nesaf	-	next			
cynnar	-	early	braf	-	fine
	credu		-	to believe	
meddwl	-	to think			
	gobeithio		-	to hope	
gwybod	-	to know			
	casáu		-	to hate	cynhesu
- to get warmer					
oeri	-	to grow colder	byrhau	-	to shorten
tywyllu	-	to grow darker	twymo	-	to get hotter
bwrw glaw	-	to rain	bwrw eira	-	to snow
bwrw cesair	-	to hail	gwella	-	to improve
bwrw cenllysg N.W.	-	to hail	gwaethygu	-	to worsen, deteriorate

gaeafu	- to hibernate	digwydd	- to happen
blaguro	- to come into bud	tyfu	- to grow
deilio	- to come into leaf	hoffi	- to like
dechrau	- to begin, start	plannu	- to plant
dwlu ar (SW)	- to adore, to be extremely fond of, to dote on	gwirioni ar (NW)	- to adore, to be extremely fond of, to dote on
rhy	yno - too yn well na		- there - better than
ar hyn o bryd	- at present	weithiau	- sometimes
yn hoff (iawn) o	- (very) fond of	fel arfer	- usually
achos, am	- because		

RHAN 1

1. You know that when 'Sut?' is followed by a verb it means 'How?'

Sut mae'r tywydd ar hyn o bryd?

- How **is** the weather at present?

Mae hi'n wlyb iawn.

- **It's** very wet.

Sut roedd y tywydd y gaea' diwetha'?

- How **was** the weather last winter?

Roedd hi'n oer ac yn stormus iawn.

- It **was** cold and very stormy.

Sut bydd y tywydd y gaea' nesa'?

- How **will** the weather **be** next winter?

Fe fydd hi'n gwella ac **fe fydd** hi'n fwyn ond yn wlyb.

- It **will be** improving (will improve) and **it will be** mild but wet.

2. Beth sy'.....? (followed by a verb)

Beth sy'n digwydd?

- What **is** happening? / What happens?

Beth sy' **wedi** digwydd?

- What **has happened**?

Beth sy'n digwydd i'r draenogod yn y gaeaf? - Mae'n nhw'n gaeafu.

- What **happens** to hedgehogs in winter? - They hibernate.

Beth sy' **wedi** digwydd i'r tywydd? - Mae e **wedi** gwella.

- What **has happened** to the weather? - It **has** improved.

3. 'hoffi' 'dwlu ar / gwirioni ar' yn hoff (iawn) o'

'Dw i'n **hoffi**'r gwanwyn.

- I **like** (the) spring.

Mae Tom **yn dwlu (gwirioni) ar** y gwanwyn.

-Tom **loves** (the) spring.

Roedden nhw'n **hoff iawn o'r** gwanwyn.

-They were **very fond of** (the) spring.

4. achos bod / am fod - because, as, for

This is followed by a noun

.....achos bod (am fod) **y tywydd** yn braf.

.....achos bod (am fod) **y coed** yn deilio.

'Dw i'n dwlu ar y gwanwyn **achos bod** y tywydd yn hyfryd.

- I love the spring **because** the weather is nice.

'Dw i'n hoff iawn o'r gwanwyn **am fod** y tywydd yn braf fel arfer.

- I'm very fond of the spring **because** the weather is usually fine.

5. achos (am) fy mod i - because I

.....**achos (am) fy mod i'n hoffi gweld y blodau cynnar.**

.....**achos (am) fy mod i'n dwli ar y gwanwyn.**

'Dw i'n hoff o'r gwanwyn **achos (am) fy mod i'n hoffi gweld y coed yn blaguro.**

- I'm fond of spring **because I** like to see the trees coming into bud.

6. **achos (am) ei bod hi - because she / because it (feminine)**

.....**achos (am) ei bod hi'n hoffi gweld y llysiau'n tyfu.**

.....**achos (am) ei bod hi'n braf.**

Mae Siân yn hoff iawn o'r gwanwyn **achos (am) ei bod hi'n hoffi gweld y blodau cynnar.**

- Siân is very fond of spring **because she** likes to see the early flowers.

Mae Colin yn hoffi'r gwanwyn **achos ei bod hi'n braf.**

- Colin likes the spring **because it's** fine.

Mae e'n dwlu ar y gwanwyn **am ei bod hi'n braf.**

- He loves the spring **because it's** fine.

7. **achos (am) ei fod e (o) - because he / because it (masculine)**

.....**achos (am) ei fod e (o)'n hoffi plannu llysiau.**

.....**achos (am) ei fod e (o)'n cael ei ben - blwydd yn y gwanwyn.**

Roedd fy nhad yn dwlu ar y gwanwyn **achos (am) ei fod e (o)'n hoffi gweld y blodau'n dechrau tyfu.**

- My father loved the spring **because he** liked to see the flowers begin to grow.

RHAN 2

1. **gobeithio - to hope**

When saying 'I hope' we can shorten '**Dw i'n gobeithio**' to just '**gobeithio**'

Gobeithio bod y tywydd yn braf yn Ffrainc
- **I hope (Hopefully)** the weather will be fine in France.

2. After such verbs as '**credu**', '**meddwl**', '**gobeithio**', '**gwybod**', we use the '**bod**' forms

(fy) mod i	ein bod ni
dy fod ti	eich bod chi
ei fod e (o)	eu bod nhw
ei bod hi	

'Dw i'n **meddwl ei bod hi**'n sych iawn yn y Sahara.
- **I think that it is** very dry in the Sahara.

Mae Tom yn **credu ei bod hi**'n wlyb yno._
- Tom **believes that it is** wet there.

('Dw i'n) **gobeithio ei bod hi**'n heulog yno.
- **I hope that it is** sunny there.

('Dw i'n) **gobeithio dy fod ti**'n mwynhau tywydd poeth, sych.
- **I hope that you** enjoy hot, dry weather.

Rwyt ti'n **gwybod (fy) mod i**'n casáu tywydd gwlyb.
- You **know that I** hate wet weather.

Ro'n (Roeddwn) i'n **meddwl ei bod hi**'n boeth yn Ne Ffrainc.
- **I thought that it was** hot in the South of France.

Roedden nhw'n **credu ei bod hi**'n glir ar lan y môr.
- They **thought / believed that it was** clear at the seaside.

Roeddwn i'n **meddwl dy fod ti**'n hoffi tywydd poeth.
- **I thought that you** liked hot weather.

Roedd fy ffrind yn **meddwl (fy) mod i**'n hoffi tywydd oer.
- My friend **thought that I** liked cold weather.

3. Remember that the 'bod' forms can be used to convey both the Past and Present tenses.

Maen nhw'n credu ein bod ni'n casáu tywydd poeth.

- They **believe** that we **hate** hot weather.

Roedden nhw'n credu ein bod ni'n casáu tywydd poeth.

- They **believed** that we **hated** hot weather.

4. Notice how the past tense of verbs such as 'meddwl', 'credu', 'gobeithio', 'gwybod' is expressed

Roeddwn i'n meddwl	- I thought	(lit. I was thinking)
Roedd hi'n credu	- She believed	(lit. She was believing)
Roedden nhw'n gobeithio	- They hoped	(lit. They were hoping)
Roedden ni'n gwybod	- We knew	(lit. We were knowing)

5. **to hate**

This can be conveyed in two ways

- (a) By using the normal verb 'casáu'

'Dw i'n **casáu** tywydd gwyntog.

Roedden nhw'n **casáu**'r tywydd yn Greenland.

- (b) By using the idiom

Mae'n gas 'da fi (gen i) dywydd oer, gwyntog.

- I **hate** cold, windy weather.

Roedd yn gas 'da nhw (gynnon nhw) 'r tywydd yn Greenland.

- **They hated** the weather in Greenland.

boeth.

Mae'n gas 'da Mary (gan Mary) dywydd rhy

- **Mary hates** too hot weather (weather that's too hot).

Remember that the object undergoes a Soft Mutation after the idiom (unless the word 'the' comes between them)

Mae'n gas 'da hi / (ganddi hi) **dywydd gwyntog.**

6. The '**bod**' forms are NOT used with the Future tense. Instead, all we need to use is '**y**' followed by the verb

.....y bydda(f) i	y byddwn ni
.....y byddi di	y byddwch chi
.....y bydd e (o) / hi	y byddan nhw

'Dw i'n meddwl **bod** y tywydd yn braf.

- I think **that** the weather **is fine**.

'Dw i'n meddwl **y bydd** y tywydd yn braf.

- I think **that** the weather **will be** fine.

Mae Tom yn gwybod **ei bod hi'n** boeth yn y Sahara.

- Tom knows **that it is** hot in the Sahara.

Mae Tom yn gwybod **y bydd hi'n** boeth yn y Sahara.

- Tom knows **that it will be** hot in the Sahara.

Mae'n nhw'n credu (**fy**) **mod i'n** hoffi'r tywydd yn Sbaen.

- They believe **that I** like the weather in Spain.

Mae'n nhw'n credu **y bydda' i'n** hoffi'r tywydd yn Sbaen.

- They believe **that I'll** like the weather in Spain.

'Dw i'n credu **y bydd hi'n** oeri yn yr hydref.

- I believe **that it will** get colder in the autumn.

Maen nhw'n gobeithio **y bydd y tywydd** yn gwella.

- They hope / are hoping **that the weather will** improve.

Rydyn ni'n meddwl **y byddwn ni'n** mynd i Ffrainc yn yr hydref.

- We think **that we will be** going to France in the autumn.

7. **hoff** - favourite

Unlike most adjectives in Welsh, 'hoff' PRECEDES the noun, which undergoes a Soft Mutation

Yr hydref ydy fy **hoff** dymor.
- Autumn is my **favourite** season.

P'un oedd **hoff** fis dy dad?
- Which (one) was your father's **favourite** month?

Hoff dymor John ydy'r hydref.
- John's **favourite** season is autumn.

Yr hydref ydy **hoff** dymor John.
- Autumn is John's **favourite** season.

P'un ydy ei **hoff** fis? - Mis Mai am fod (achos bod) y tywydd yn braf.
- What (Which) is his **favourite** month? - May, because the weather is fine.